

П. Костенко.

ПРОМИСЛОВІСТЬ УКРАЇНИ ПІСЛЯ ГОРОЖАНСЬКОЇ ВІЙНИ І ЗАХОДИ ДО ЇЇ ВІДРОДЖЕННЯ.

(Розповідь написана для "Українських Робітничих Вістей".)

І. Велика фабрично-заводська — добувачча і обробляюча — промисловість є основою сучасного світового господарства. В капіталістично розвинених державах вона творить матеріальну основу влади буржуазії. В менш розвинених капіталістично країнах, навіть в таких напів-аграрних країнах, як Україна, матеріальною основою пролетарської влади може бути тільки велика фабрично-заводська промисловість. Бо тільки вона, може дати правдиву підпорку пролетаріату, — тільки успішно організована велика промисловість України зробить українських робітників економічно "рівноправними" з селянством та дрібною буржуазією, і дасть в їх руки могутній господарський засіб для економічного і політичного впливу на посередній суспільній верстві.

І то так є і має бути не тільки в найбільш розвинених капіталістичних країнах — в Англії, Німеччині, Бельгії, Франції, Австрії, Чехії і так далі. Ні. Навіть і в менш розвинених капіталістично країнах, навіть в таких напів-аграрних країнах, як Україна, матеріальною основою пролетарської влади може бути тільки велика фабрично-заводська промисловість. Бо тільки вона, може дати правдиву підпорку пролетаріату, — тільки успішно організована велика промисловість України зробить українських робітників економічно "рівноправними" з селянством та дрібною буржуазією, і дасть в їх руки могутній господарський засіб для економічного і політичного впливу на посередній суспільній верстві.

Ось чому, знаючи про аграрний характер України, про переважання економічно значної сільсько-господарської та дрібної промисловості на Україні пролетаріат всіх країн з горючим зацікавленням стежить ось вже три роки за успіхами пролетарської будівництва і іменню в області великої фабрично-заводської промисловості. Ось чому і на Україні найбільшим клопотом, найважливішим завданням робітничо-селянської влади вважається промисловість. Ось чому на великій промисловості зосереджено всю увагу, всю енергію, всі зусилля пролетарської влади.

Ось чому, знаючи про аграрний характер України, про переважання економічно значної сільсько-господарської та дрібної промисловості на Україні пролетаріат всіх країн з горючим зацікавленням стежить ось вже три роки за успіхами пролетарської будівництва і іменню в області великої фабрично-заводської промисловості. Ось чому і на Україні найбільшим клопотом, найважливішим завданням робітничо-селянської влади вважається промисловість. Ось чому на великій промисловості зосереджено всю увагу, всю енергію, всі зусилля пролетарської влади.

На жаль, саме в цій найважливішій області радянського будівництва на Україні справа стоїть найтяжче і найсумніше. Ми не будемо виходити тут в розгляд тих причин, які досі не дали можливості українським робітникам побороти економічну руїну і опанувати господарським життям Республіки. Нагадаємо тільки про те, що ті причини були не тільки внутрішнього але і зовнішнього характеру, отже чимало поза нами і поза межами впливу українського пролетаріату; — і перейдемо прямо до специфічних характеристик сучасного стану промисловості України, який утворився в наслідок довготривалої горожанської війни, та до тих заходів, які виконують ся і пролянуть ся до її відродження і розвитку.

На жаль, саме в цій найважливішій області радянського будівництва на Україні справа стоїть найтяжче і найсумніше. Ми не будемо виходити тут в розгляд тих причин, які досі не дали можливості українським робітникам побороти економічну руїну і опанувати господарським життям Республіки. Нагадаємо тільки про те, що ті причини були не тільки внутрішнього але і зовнішнього характеру, отже чимало поза нами і поза межами впливу українського пролетаріату; — і перейдемо прямо до специфічних характеристик сучасного стану промисловості України, який утворився в наслідок довготривалої горожанської війни, та до тих заходів, які виконують ся і пролянуть ся до її відродження і розвитку.

Евген Варга.

ЕКОНОМІЧНО-ПОЛІТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ПРОЛТАРСЬКОЇ ДИКТАТУРИ.

Переклад П. Христюка. (Продовжене.)

VII. ПРОБЛЕМА УРЯДНИЦТВА.

Проблема урядництва дуже тісно зв'язана з питанням зрілості пролетаріату і підвищення дохідності продукції. Урядництво творить в капіталістичній устрою управліювану верству робітництва — в формі державної та військової бюрократії властиву правлячу касту, бо модерна буржуазія хоч і панує, але не має часу для управління, — котра, як і ерархічно організована класа, відноситься до пролетарського панування взагалі ворожо. З другого боку ця верста складається з осіб, котрі, через фахову освіту і добутій урядованем в області продукції та організації досвід, мають знання, яких бракує пролетаріату і яких не можна відразу освоїти. Отже проблема полягає в тому, щоб розв'язати або розбити урядництво як самостійну організовану класу, але здобути при цьому можливість використання трудно замінних фахових сил для пролетарського господарства, бо цілковита втрата їх могла спричинити велику шкоду як організації управління та підрахунку, так і самій продукції. Ми свідомо покористувались вище висловом: "здобути для пролетарського господарства". Бо якраз при найважливіших інтелектуальних функціях праці під зовнішнім примусом влягає ся майже зовсім безпально. Ми не віримо, щоб російська система робітничого контролю, котра в сути річ ґрунтується на примусі, давала дійсну розв'язку. Бо коли робітники

мають фахові знання, потрібні для того, щоби пересвідчитись в правильності розпоряджень даною їм не пізніше як за рік; державні комунальні (громадські) і частини приватних урядовців має постійні посади; їх можуть позбавити посади лише дисциплінарним шляхом. Постійний характер посади вже сам спричиняє далекий від рідниці в соціальному положенні, витворює в урядовцях консервативну ідеологію. Робітник одержує годинну платню: тому кожне свято, кожні проганні пігодніні немилосердно враховують ся з його платні. Коли робітник захоріє, то на час хороби припинюється його платня і він одержує лише п'ятомуна хорубу. Коли-ж захоріє урядовець, то він одержує свою платню без всякого зменшення. Старий, нездатний до праці робітник викладає ся на бруку; урядовець же одержує пенсію. Робітник ніколи не має відпустки, урядовець же одержує щороку оплачувану відпустку. Ріжне трактування робітників і урядовців залежить не стільки від різниці між інтелектуальною і фізичною роботою — праця багатоважливіша, ніж фізична; а стільки від різниці між собою і робітничою класою; стільки створює поширене вузької бази пануючої класи. Тому властива бюрократія почуває себе привілейованою також до пануючої класи. Верхні як державної так і промислово-фінансової бюрократії або походять від пануючої класи, або споріднені з ними способом життя і родинними зв'язками. Звідси походить в цілій урядничій класі ідеологія приналежності до пануючої класи, котра змінюється ся спільністю звичаїв, освіти, одягу і т. д., відділяючи рівночасно урядників від робітничої класи. Са ідеологія владуючих клас серед урядництва була захитана

ПОБІДА РЕВОЛЮЦІЙНОЇ ДУМКИ В НІМЕЦЬКОМУ ПРОФЕСІЙНОМУ РУСІ.

(Кореспонденція до "Українських Робітничих Вістей".)

Вчера закінчив свої наради XI зїзд німецьких профспілок. Німецький робітничий рух від кількадесяти літ грає велику роль в міжнародному революційному русі. І тепер розвій сего руху для міжнародного пролетаріату має велике значення. Нїгде теж всі форми пролетарського руху — політичний, професійний і кооперативний — так сильно зв'язані з собою як в Німеччині. К.П.Н. вже задля сього примушена брати живу участь в професійному і в кооперативному русі і визначати, відповідно до сього ліній своєї тактики, котрі можуть бути міждариними для всіх країн, в яких теж соціальної революції не так скоро, як воно було в Радянських державах. Завдяки розумній тактиці К.П.Н. німецький професійний рух одилютий, завдяки тій фактиці — опортуністичні провідники профспілок примушені політику профспілок пристосувати до потреб пролетаріату, хотїби їх душа тягнула їх в сторону Стїнеса.

1913 вже 2,573.000 а в 1920 р. було їх вже 7,890.102 членів. Рівночасно союзи об'єднались в сильний організації, в промисловій союзи, який то процес йде ще далі. Зараз належать до Всенімецького Союзу Профспілок 49 профспілок (центральных спілок). Навні виявляється зростаюча сила профспілок, в економічних рухах, якими кермував Всенімецький Союз Профспілок, в повнозбройній добі як у всіх революційних і пореволюційних подїях. Однак і капітал зорганізував ся і то дуже сильно. І капіталісти перепели централізацію своїх організації. Коли в 1914 начислено єще 125 державних, 499 краєвих і повітових і 3.059 місцевих союзів підприємств, то в 1919 було вже 831 державних і лише 126 краєвих і повітових і 132 місцевих союзів підприємств. Не треба теж забувати про аґу трестів і синдикатів, технічної підмоги, яку Носке створив на випадок страйків, Оргешів і т. п. в боротьбі підприємців проти робітників.

Якраз зїзд в Лїпську наґлядно виявив, що пролетаріат зорганізований в профспілках, не стоїть за своїми провідниками з об'єзу II. Інтернаціоналу, а навпаки дав своїм провідникам директиви політики, котру голосяти наші товариші. І в тім то значення сього зїзду. З останнього німецького професійного зїзду відбув ся в 1919 р. отже в часі, коли німецький капітал був в дефензї проти пролетаріату, котрий наслідком революції здобув кілька поважних позицій. В 1922 р. становище капіталу скріплене і пролетаріат мусить боронити позиції здобуті капіталом. Са зміна в відношенні до праці наступила зміною сильного зросту профспілок.

1913 вже 2,573.000 а в 1920 р. було їх вже 7,890.102 членів. Рівночасно союзи об'єднались в сильний організації, в промисловій союзи, який то процес йде ще далі. Зараз належать до Всенімецького Союзу Профспілок 49 профспілок (центральных спілок). Навні виявляється зростаюча сила профспілок, в економічних рухах, якими кермував Всенімецький Союз Профспілок, в повнозбройній добі як у всіх революційних і пореволюційних подїях. Однак і капітал зорганізував ся і то дуже сильно. І капіталісти перепели централізацію своїх організації. Коли в 1914 начислено єще 125 державних, 499 краєвих і повітових і 3.059 місцевих союзів підприємств, то в 1919 було вже 831 державних і лише 126 краєвих і повітових і 132 місцевих союзів підприємств. Не треба теж забувати про аґу трестів і синдикатів, технічної підмоги, яку Носке створив на випадок страйків, Оргешів і т. п. в боротьбі підприємців проти робітників.

Повоєний зрїст профспілок є спричинений знесенням перепон, що ставила їх робітничу Німеччина Гогенцоллернів і політичною та економічною непевністю. Серед непевних відносин пролетаріат знайшов свій осередок в профспілках, які розуміли унікальні розколу, котрий був судьобою політичного руху німецького пролетаріату. Число членів зросло о мільони. В 1891 р. начислено в німецьких профспілках лише 277.000 членів, в 1913 — 2,573.000 членів, в 1920 — 7,890.102 членів.

І хотїв Маркс в своїй праці "Найма праця і капітал" зазначив, що соціального питання не можна розв'язувати без класової боротьби, без революції, профспілки основою своєї політики вибрали утворені ними спільності праці, котрі продовжали класову боротьбу. Тим то вони ослабили пролетаріат. Під охороною спільності праці підприємств

зміцнювали своє становище і тепер вони не прирдержують ся вже зобов'язань, котрі наложили на них спільності праці. Наслідком сєї політики профспілки ніколи не перевели боротьбу робітників проти підприємців, чи то економічної, чи то політичної як саїд. Вони і не виступали проти режиму Носке. Отса коалїційна політика на економічїм полі панувала не меншу шкоду, як коалїційна політика Шайдеманівців і пасивна коалїційна політика незалежних соціалїстичних демократів на політичному полі. Са економічна коалїційна політика є власне основою коалїційної політики Шайдеманівців, вона уможливила Гералї. Зазначити теж саїд, що провідники профспілок, котрі в імя "безпартїїності" профспілок виключали з них тисячі наших товаришів, зовсім явно змагають ся віддавати профспілки на службу Шайдеманівців, котрі отже в поденнім життї переконались, до чого завела їх політика опортунїстичних провідників. Са ухвала набирає єще більшого значення, коли зв'язимо, що за нею голосувала часть Шайдеманівців, котрі отже в поденнім життї переконались, до чого завела їх політика опортунїстичних провідників. Коротко кажучи більшість німецького робітництва осудила опортунїзм та стала на революційній шлях.

рядована фабричних комітетів профспілкам. Фабричні комітети на нашу думку є чиннішими, що має мати рішучий вплив на продукцію, на заробітну плату і на відношене праці. Іх завдане, усунене капіталїзму та заведенне соціалїстичного ладу. І тому і в капіталїстичному суспільствї вони мають контролювати продукцію.

На конгресі йрибуло понад 700 делегатів, вибраних посередню зарядями профспілок. Тому теж зрозуміло, що Шайдеманівці становили на нїм більшість хоч невелику. Всеж таки було там і 100 комунїстів, мїмо репресїй Центрального Заряду. Конгрес сам виявив, що за провідниками опортунїстами стоїть лише меншість організованих робітників. Наші товариші зрозуміли внести житє в конгрес, виказати фальшиві шляхи, на яких ведуть робітничтво опортунїсти та показати сьому єдиний шлях, що веде до його до побїди, тобто шлях революції. І незалежні соціалїстичні демократи виступили тут з острюю критикою тактики теперїшнього заряду но вони як все задоволялись критикою, а до сьмого дїла, до чїну забракло їм як досї видає.

Найважливішим рішенем конгресу була ухвала виступити з центральної спільності праці. За нею голосувало 345 делегатів, проти неї 327, значить що і часть Шайдеманівців голосувала за неї. Сєю ухвалою зїзд осудив коалїційну політику опортунїстичних провідників, заявив ся за зрівнане дотеперїшньої коалїції з буржуазією та за класовою боротьбою. Са ухвала набирає єще більшого значення, коли зв'язимо, що за нею голосувала часть Шайдеманівців, котрі отже в поденнім життї переконались, до чого завела їх політика опортунїстичних провідників. Коротко кажучи більшість німецького робітництва осудила опортунїзм та стала на революційній шлях.

Бесїдник комунїстів т. Вальхер, розбираючи звіт заряду вияснив причини погіршення становища робітників, до яких довела їх неревольюційна політика заряду. Центральний Заряд привластив собі політику капіталїстичної відбудови та дав свою згоду на виконуване постанов Версальського мїра. Засоби до сьмого маєсь взяти не з самої субстанції капіталу, а з надвартости, шляхом подїлків, котрі капітал перекидає на пролетаріат. Звідки теж боротьба підприємців є знесенне осьмїгодинного дня праці. Жаданя пролетаріату не можна здійснити боротьбою в парламентах, о се мусять боротись пролетарські маси. Інакше сї жаданя ніколи не будуть здійснені.

Рівнож виступили комунїстичні бесїдники проти підпорядкованя фабричних комітетів профспілкам. Фабричні комітети на нашу думку є чиннішими, що має мати рішучий вплив на продукцію, на заробітну плату і на відношене праці. Іх завдане, усунене капіталїзму та заведенне соціалїстичного ладу. І тому і в капіталїстичному суспільствї вони мають контролювати продукцію.

лише в останньому десятилітті швидким підпадом життєвого добробуту, спричиненим незвичайною дорожнечою. Але для висвітлення порушеного питання не вистарчає говорити про урядничу класу взагалї. Урядництво розпадає ся на цілий ряд окремих верств, головніші з котрих вимагають особливого обговорення. Сї останні слїдує:

Бесїдник комунїстів т. Вальхер, розбираючи звіт заряду вияснив причини погіршення становища робітників, до яких довела їх неревольюційна політика заряду. Центральний Заряд привластив собі політику капіталїстичної відбудови та дав свою згоду на виконуване постанов Версальського мїра. Засоби до сьмого маєсь взяти не з самої субстанції капіталу, а з надвартости, шляхом подїлків, котрі капітал перекидає на пролетаріат. Звідки теж боротьба підприємців є знесенне осьмїгодинного дня праці. Жаданя пролетаріату не можна здійснити боротьбою в парламентах, о се мусять боротись пролетарські маси. Інакше сї жаданя ніколи не будуть здійснені.

(Дальше буде.)

Берлін, 25. червня 1922.
I. Сокура.
В РОСІЇ ПЕРЕВЕЛИ УСПІШНО ЗБЬЖЕВО ПОЗИЧКУ.

МОСКВА, 5. липня. — Російські часописи доносять, що перша домашня позичка совїтського правительства увінчалась єя успіхом. Досї зібрано вже п'ятдесят до 10,000,000 пудів збіжа. На ту скількість селяни підписали безпосередньо 4,000,000 пудів, робітники 3,000,000 а державні "інституції" також 3,000,000.

Сторогінний збір збіжя в Росії обчислюють на 3,500,000,000 пудів, тобто о один мїляр пудів більше, чим минушого року. Однак загранична поміч буде єще потрібна для прохарчування дітей, удержання інвалїдів і для піднесення зруйнованих голодом селянських господарств.

Правительство підписало вже з Американскою Адмістрацією Помочі угоду, на підставі якої Американці будуть продавати свою допомогову акцію до кінця сего року.

Майже з усіх сторїн Росії, крім півночі, наспівують вісти про знаменитий урожай і велими сприятливу погоду. Сподівають ся, що сего року Росія мати ме такий гарний урожай, якого не було ще в повоєнним часі.

Комісар рільництва Яковенко, який вернув недавно тому зі Сибїру, говорить, що там також є гарні вигляди на урожай, лише що засїяна площа є 40 процент менша від того простору, який можна було засїяти.

Засуд монархістичних офіцїрів за убїйство Набокова.

БЕРЛІН, 8. липня. — Сььогодні видано засуд на Петра Шабельського-Брока і Сергія Таборицького, бувших царських офіцїрів, які убїли тут в марті Володїмира Набокова підчас замаху на житє бувшого російського мїністра заграничних справ Мїлюкова. Перший дістав 14 а другий 42 родинї дванаять років тяжких каторжних робіт.